

Наследниците на двамата братя Славейкови са изселени в Ловеч, а семейната къща на убития кмет на Кюстендил е превърната в милиционерски участък.

– Никола Марков Балабанов от София е син на Марко Димитриев Балабанов, юрист, първи външен министър на България след Освобождението и председател на XI Народно събрание през 1901 г. Никола Балабанов е пълномощен министър в Прага, Париж, Анкара. Живее във Франция и Швейцария, а до края на живота си в Ню Йорк. Отнето му е българското гражданство, а делото му в ДС е открито 14 години след смъртта му²⁶⁹!

7.1. Свидетелство на доцент Стефан Русев за баща му – министър Руси Русев²⁷⁰

През 1997 г. се запознах с досието на баща ми, Руси Стефанов Русев, бивш министър на земеделието в правителството на Иван Багрянов, осъден от „народния съд“ на доживотен затвор. Разработката на баща ми беше кръстена от ДС „Лентяй“. Едва ли може да се намери по-обидно название за баща ми, който беше невероятно трудолюбив човек, въпреки лошото си здравословно състояние след затвора, от който излезе полумъртъв след около две и половина години.

През ноември 1956 г., след като руските войски нахлуха в Унгария, той беше арестуван и 23 дни не знаехме нищо за него. Върна се полужив и разказваше за безкрайните разпити, и че някой от най-добрите му приятели, с които веднъж седмично играеше бридж, редовно е донасял в ДС, какво се говори на тези срещи.

В читалнята ми предадоха три папки. Едната съдържаеше донесенията за него от 1954 г., когато е започнала разработката, до 1968 г., когато е прекратена поради напредналата му възраст и защото „от две години не е имал активна вражеска дейност“. Той беше тогава на 72 години, тежко болен, почти неподвижен, с пердета на очите и напреднал паркинсон. Друга, съвсем тънка папка, съдържаеше сведения на полицията от преди 1944 г., която го е следила като член на БЗНС. В нея имаше събрани само офици-

²⁶⁹ АКРДОПБГДСРСБНА, Литерно дело № 5323, VI-Л 699, т. 3 и т. 4, сведение за Никола Марков Балабанов – Литерно дело на бивши членове на фашистки правителства, народни представители и дипломати.

²⁷⁰ По материали от доц. Стефан Русев от София, предоставени специално за настоящата книга.

ални сведения. В трета папка, бяха събрани всички документи от ареста му по време на „унгарските събития“. В края на първата папка беше приложено късо сведение, че по нареждане на Атанас Семерджиев са унищожени общо 50 папки от състоящото се от 53 папки досие на баща ми. Явно в тях са били онези важни сведения, които търсех да намеря. Това престъпление на Семерджиев, не само към нещастниците, попаднали в лапите или полезрението на ДС, но и към българската история, изобщо не беше санкционирано, както и много други престъпления на комунистите.

В досието прочетох, че кръстникът ми, бай Димитър Илиев, земеделец и служебен защитник на Никола Петков, заради което беше в Белене четири години, е бил следен по разработката „Идиот“. Бай Димитър, Бог да го прости, беше невероятно светла личност, изключително умен, смел и честен човек, който се подиграваше на комунистите в лицето и когато го заплашваха, че ще го пратят пак на лагер казваше: „Измислете нещо по-страшно, това съм го вече преживял!“

В биографичната справка за баща ми ДС пише, че е роден в богато буржоазно семейство. Де да беше така! Баща ми е роден в бедното семейство на касапин от Котел. Моят дядо купувал една крава, заколвал я, продавал месото и хранил седемчленното си семейство... Баща ми пристига в София без лев в джоба и отсяда на първо време при роднини. През нощта лепил пликосе за Халите, а през деня учил право в Университета. Пише, че е бил „активен привърженик и проводник на фашистката политика, провеждана в страната“. Всички просветени хора знаят, че в България най-близки до фашизма са комунистите, които бяха и интимни приятели с фашисти и превратаджии. След 9 юни 1923 г., баща ми е зам. главен редактор на в. „Земеделско знаме“, арестуван е и е бит жестоко в полицията. Изглежда такава е била съдбата му – преди 9 септември 1944 г. да се счита за лев, а след това – за фашист.

По едно време решиха, че той не е имал право на пенсия, защото са му отнели гражданските права от „народния съд“ и трябва да върне на държавата взетите пенсии. Тъй като не беше в състояние да стори това, той преживя много безсънни нощи... Халюцинациите на служителите на ДС, които виждали в болния 70-годишен старец сериозен враг, изглеждат сега комични, но си представям, какво са стрували на баща ми, особено по време на ареста му през 1956 г. Тогава предложението на отговорния офицер от ДС е той да бъде пратен в Белене. Това щеше да го убие. За щастие един генерал решава, че е твърде стар за да бъде опасен и нарежда да го пуснат.

Всичките му близки и приятели, с които е контактувал, са били обект на проучване. Тъй като познавам много от тях, бях потресен какви мнения са дадени за тези хора и как са очернени несправедливо. Доносите са писани в началото от полуграмотни хора. Езикът им е изпълнен с епитети от типа на „враг на народа“, „англофил“, „реакционно настроен“ и други шаблони, характерни за комунистическия речник. После явно ДС са успели да вербуват двама-трима от личните му приятели, защото се вижда, че доносите са писани от образовани хора, макар и подлеци. Потресе ме едно писмо, писано на ръка от татко до някой големец, във връзка с това, че въпреки дипломата ми на пълен отличник не бях допуснат да следвам в МЕИ. В него той пише: „Вие смазахте живота ми, но защо посягате сега на сина ми, какво ви е направил?“